

KURIER SZKOLNY

WYDANIE SPECJALNE !!!

26 października 2015

obchodzimy

SZKOLNY DZIEŃ OSZCZĘDZANIA

W RAMACH TYGODNIA DLA OSZCZĘDZANIA

pt. "Pieniądze trzymane w banku pracują na ciebie"

Opracowanie i realizacja: Monika Reichert
Szkolny Klub Przedsiębiorczych

Dzisiaj w Zespole Szkół im. gen. Władysława Sikorskiego w Rudniku nad Sanem obchodzimy Dzień Oszczędzania w ramach akcji edukacyjnej Tygodnia dla Oszczędzania.

Akcja **Tydzień dla Oszczędzania** to ogólnopolska, edukacyjna akcja społeczna, której celem jest promowanie idei oszczędzania oraz przekazywanie wiedzy z zakresu racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi. Realizowana jest w całej Polsce od 2007 roku.

Inicjatywa ta związana jest ona ze Światowym Dniem Oszczędzania, który społeczność międzynarodowa obchodzi co roku w dniu 31 października.

Również w Polsce chcemy poprzez podejmowane działania edukacyjne zwracać uwagę na potrzebę racjonalnego zarządzania własnymi finansami osobistymi. Mając podstawową wiedzę na tematy finansowe, minimalizujemy ryzyko potencjalnych kłopotów, na przykład związanych z powierzeniem naszych środków finansowych niewiarygodnym instytucjom.

Organizatorem akcji edukacyjnej Tydzień dla Oszczędzania jest Fundacja Kronenberga przy Citi Handlowy.

Nasz szkolny Dzień oszczędzania wspiera w tym roku szkolnym bank PKO BP (czyli Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski) oddział w Nisku

Bank Polski
dzień dobry

PKO BP to:

- Polski bank uniwersalny założony w 1919 jako Poczta Kasa Oszczędności, spółka akcyjna notowana od 2004 na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie;
- największy bank uniwersalny w Polsce;
- od 2009 prezesem banku jest Zbigniew Jagiełło.

W 2014 roku bank zajął 623 pozycję w rankingu największych przedsiębiorstw na świecie *Global 2000* magazynu Forbes.

PKO Bank Polski jest bankiem uniwersalnym. Obsługuje zarówno osoby fizyczne, małe i średnie przedsiębiorstwa, jak i wielkie korporacje. Z danych Banku wynika, że obecnie ma blisko 1200 własnych oddziałów (a także 1210 agencji), ponad 2500 własnych bankomatów i prowadzi ponad 6 mln rachunków. Klienci banku mają ponad 7 mln różnych kart, w tym blisko 1 mln kart kredytowych. Bank zatrudnia ponad 25 tysięcy pracowników.

Historia

Bank został utworzony 7 lutego 1919 dekretem naczelnika państwa Józefa Piłsudskiego, jako **Poczta Kasa Oszczędności**. Jego pierwszym dyrektorem został mianowany 28 grudnia 1919 Hubert Linde. Przez wiele lat w okresie II Rzeczypospolitej prezesem PKO był Henryk Gruber. Z czasem utworzono centralę banku w Warszawie z siedzibą przy ul. Świętokrzyskiej 31/33 oraz pierwsze oddziały lokalne: w Krakowie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu i Katowicach. Pierwszym celem PKO stało się wprowadzenie do obiegu polskiego złotego zamiast marki polskiej (jako pochodnej marki niemieckiej). Od 1920 bank posiada osobowość prawną, jako instytucja państwowa.

Przejdźmy teraz do oszczędzania!

Co to jest oszczędzanie?

Oszczędzanie – proces, który prowadzi do powstawania oszczędności. Wyróżnić można następujące motywy oszczędzania:

- **Przezornościowy** (sfinansowanie nieprzewidzianych, nagłych, ale koniecznych wydatków w przyszłości lub zabezpieczenie poziomu dochodów na emeryturze),
- **Konsumpcyjny** (zakup droższych dóbr trwałego użytku w przyszłości),
- **Transakcyjny, płynnościowy** – (utrzymanie płynności regulowania zobowiązań),
- **Spekulacyjny** (związany ze zwiększaniem wartości zgromadzonych oszczędności).

Oszczędzanie pieniędzy to tak naprawdę pojęcie względne. Dla małego chłopca, bądź też nastolatka, odłożenie kilkudziesięciu złotych będzie ogromnym sukcesem. Zapewne przy następnej okazji wyda je on na słodkości, czy "zainwestuje" w nowe ciuchy, zegarek, może rower.

Oszczędności – to zasoby pieniężne, które nie zostały w danym momencie przeznaczone na zakup dóbr i usług konsumpcyjnych.

Podział oszczędności:

- Oszczędności prywatne – oszczędności gospodarstw domowych lub przedsiębiorstw;
- Oszczędności publiczne – oszczędności państwa (nadwyżka budżetowa).

Najpopularniejsze formy oszczędzania pieniędzy

- Lokaty bankowe
- Konta oszczędnościowe
- Obligacje skarbowe
- Akcje
- Skarbonka

Jak wybrać dobry bank?

Przede wszystkim należy sprawdzić oferty kilku banków i dokładnie je przeanalizować. Może się okazać, że różnice – na przykład w opłacie pobieranej za prowadzenie konta – będą niewielkie, ale nie zawsze należy się sugerować niższą opłatą. Często bywa tak, że jedna usługa jest tańsza, a druga droższa czego efektem końcowym jest to, że dana oferta wcale nie musi być aż taka korzystna, jak to nam się wcześniej wydawało. Sprawdzenie ofert, jakie przedstawiają banki jest kluczowym elementem i nie należy go pomijać. Założenie konta w banku nie powinno być decyzją pochopną, ponieważ możemy nie wybrać najlepiej, a banki bardzo często stosują zapisy, które w późniejszym czasie mogą nam utrudnić zamknięcie nieopłacalnego konta. Niezwykle ważnym aspektem jest również **porównanie ofert**. Może się bowiem okazać, że najtańsze konto wcale nie będzie tak korzystne.

*****

Czy oszczędzanie może być przyjemnością?

Być może nie każdemu z nas z taką się kojarzy. Tymczasem oszczędzanie jest stosunkowo proste i może przynieść wiele satysfakcji.

W dodatku radość czeka na nas nie tylko na mecie biegu po rezerwy finansowe, lecz także w trakcie jego trwania. Nie wymaga on od nas nazbyt forsownego wysiłku czy też drastycznych zmian w życiu. Konieczny jest jednak odpowiedni trening.

Bo oszczędzania – tak jak biegania – można nauczyć się krok po kroku.

Najtrudniejszy jest pierwszy krok – ta zasada w 100% odnosi się zarówno do biegania, jak i do oszczędzania. Zwykle na starcie wyobrażamy sobie, że nie pokonamy piętrzących się przed nami trudności. Tkwią one jednak głównie w naszej głowie. Dlatego zanim zabierzemy się za gromadzenie funduszy, musimy pozbyć się błędnych przekonań na temat oszczędzania.

Pamiętaj!

- W trakcie procesu oszczędzania nie rezygnujesz z wydawania pieniędzy.
- W Stanach Zjednoczonych moda na oszczędzanie nabrała na sile, a teraz trend ten dociera do Europy. Jeśli powiesz swoim znajomym, że wydałeś fortunę na określony produkt – nie zrobisz na nich wrażenia. Jednak jeśli wskażesz im korzystną lokatę bankową albo inteligentny sposób na wydanie mniejszej sumy za towar o tej samej wartości – będą zachwyceni.
- Na co jak na co, ale na oszczędzanie stać Cię na pewno. Aby się o tym przekonać, przeanalizuj swoje codzienne wydatki.

- **Do odważnych zysk należy!** Mity na temat oszczędzania to wewnętrzne hamulce, które nie pozwalają nam odważyć się na systematyczne odkładanie pieniędzy. Nie pozwólmy by zniechęcające do oszczędzania mity zasłoniły nam płynące z niego korzyści. Jak sprawić, by oszczędzanie poszło nam z górki? Wystarczy poznać jego prawdziwe oblicze.
- Lepiej podążać w konkretnym kierunku niż błądzić bez celu. Oszczędzanie zacznij więc od ustalenia celu swoich dążeń.
- Oszczędzanie nie może być chaotyczne. Łatwiej jest odkładać pieniądze w systematyczny i zaplanowany sposób. Dlatego określ pozostałe „parametry” oszczędzania. Jaka kwota Cię zadowoli i pozwoli Ci osiągać wyznaczone cele? Ile czasu chcesz przeznaczyć na jej zgromadzenie? Pamiętaj, że oszczędzanie, tak jak bieganie, musi mieć swój rytm.
- Człowiek oszczędzający to człowiek z zasadami. Ustal reguły gry i nie zrażaj się, gdy początkowo ich przestrzeganie przychodzi Ci z trudem.
- Odkładaj ustaloną kwotę natychmiast po otrzymaniu wynagrodzenia. Ustal w banku stałe zlecenie przelewu, aby nie ulegać comiesięcznym pokusom. Poszukaj też narzędzi finansowych, które pozwolą zaprocentować Twoim oszczędnościom i przyniosą dodatkowe zyski.
- Oszczędzaj - niezależnie od poziomu osiąganego dochodu
- Postaw na systematyczność i rzetelność.

Przy oszczędzaniu najważniejsza jest motywacja – zdolność do postrzegania swoich finansów w perspektywie czasowej, z nastawieniem na przyszłość. Psycholodzy mówią o umiejętności odraczania gratyfikacji, czyli o tym, że sukces życiowy wynika z umiejętności rezygnacji (czasem i z głową, rzecz jasna) z drobnych i przelotnych przyjemności dla osiągnięcia dużych i satysfakcjonujących celów.

Zakupy poprawiają humor, ale nie na długo. Bez wielu nowych rzeczy potrafimy się obejść. Promocje i przeceny warto wykorzystać, by kupić to, co rzeczywiście potrzebne. Warto zrezygnować z niektórych bieżących wydatków po to, aby w przyszłości pozwolić sobie na większy zakup.

POLACY – A OSZCZĘDZANIE

Z badań przeprowadzonych przez Fundację Kronenberga "**Postawy Polaków wobec oszczędzania**" wynika, że ponad połowa respondentów wydaje tyle, ile zarabia, a 34 proc. oszczędza "od czasu do czasu".

Zatem jedynie 17 proc. dysponuje nadwyżką dochodów nad wydatkami. Jeśli już oszczędzamy, to krótkoterminowo: na elektronikę, wypoczynek czy samochód. Aż pięć razy więcej gospodarstw oszczędza na krótki termin niż tych, które myślą o długiej perspektywie.

Co ciekawe jednocześnie aż 2/3 respondentów uważa, że warto odkładać pieniądze "na przyszłość". Sęk w tym, że takie nastawienie nie znajduje odbicia w podejmowanych decyzjach. Oszczędzanie na emeryturę znajduje się na szarym końcu rankingu priorytetów oszczędnościowych. Co czwarty Polak odkłada na urlop i kosztowne zakupy, np. na elektronikę czy samochód. Na wcześniejszą emeryturę oszczędza tylko 5 proc. z nas, podczas gdy w Niemczech 15 proc. – wynika z międzynarodowego badania

Finansowy Barometr ING, zrealizowanego przez grupę badawczą IPSOS. Oszczędzamy niechętnie. A jeśli już, to z krótkim oddechem.

– Polakom brak nawyku regularnego i konsekwentnego oszczędzania. Na tle innych krajów widać, że potrzebujemy konkretnego celu. Fundusz awaryjny na czarną godzinę, na który odkłada tylko co czwarty Polak, jest zbyt rozmytym celem. Tymczasem na czarną godzinę oszczędza ponad połowa Austriaków, Czechów i Holendrów, a także niemal połowa Niemców.

A my co? My opowiadamy, że jesteśmy za ubodzy, że nie ma nas co porównywać z przeciętnym Europejczykiem. Czy oby na pewno?:))))))

*****

Zmiana pokoleniowa

Z badań na temat oszczędzania przeprowadzonych dla Fundacji im. Kronenberga wynika, że najwięcej osób posiadających odłożone zasoby ma mniej niż 34 lata. A więc obce są im doświadczenia z PRL, kiedy trudno było o jakieś korzyści z oszczędzania, bo i tak niewiele można było kupić.

*****

Kogo nie przekonują argumenty makroekonomiczne, może sobie wziąć do serca badania naukowców z University of Michigan's Ross School of Business. Jenny G. Olson i Scott Rick poprosili uczestników eksperymentu o ocenę profili randkowych kandydatów. Lepiej wypadli ci, którzy w kwestionariuszu zaznaczyli cechę „oszczędny”.

Wniosek?

Oszczędzanie jest nie tylko opłacalne, ale jest również sexy.

*****

Konto bankowe – bezpieczeństwo i wygoda

Posiadanie konta w banku to w dzisiejszych czasach dla wielu osób po prostu oczywistość. Usługi, do jakich dostęp uzyskuje się przez konto bankowe, są bardzo przydatne i wygodne, ułatwiają one załatwianie zarówno wielu zwykłych spraw codziennych jak i takich, z którymi musimy się zmierzać trochę rzadziej.

Konto bankowe to bezpieczeństwo naszych pieniędzy. Zamiast przechowywać gotówkę gdzieś w domu w schowku, pod dywanem czy w pościeli, lepiej złożyć ją w banku. Tam jest znacznie bezpieczniejsza. Co prawda od czasu do czasu słyszy się o napadach na oddziały banków i kradzieżach pieniędzy, to jednak potem zwykle sprawcy są ujmowani, a poza tym nie ma to najmniejszego wpływu na nasze środki zdeponowane w banku. Bank musi je nam oddać, nawet jeśli włamano się do jednego z jego oddziałów. Jedynym zagrożeniem jest bankructwo banku, ale na taką okoliczność nasze pieniądze są ubezpieczone w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. BFG zwróci nam kwotę do równowartości 50 tysięcy euro w razie bankructwa banku. Nasze pieniądze w banku są nie tylko bezpieczniejsze, ale także dostęp do nich jest łatwiejszy, niż gdyby leżały w domu.

Do kont bankowych wydawane są karty płatnicze, dzięki którym możemy zapłacić naszymi pieniędzmi „z banku” praktycznie w każdym miejscu i czasie, bez konieczności noszenia pieniędzy ze sobą czy wracania do domu po gotówkę zawsze, gdy chcemy zrobić zakupy. Wystarczy pamiętać PIN do karty. Jeśli sklep nie akceptuje kart płatniczych, wówczas można pobrać gotówkę z bankomatu, których jest na ulicach naszych miast coraz więcej.

Obecnie praktycznie wszystkie banki oferują dostęp do konta przez Internet czy przez telefon komórkowy. Jest to kolejne duże ułatwienie, dzięki któremu kontem można zarządzać z domu, bez potrzeby chodzenia do oddziału banku. Często przelewy dokonywane za pośrednictwem Internetu są bezpłatne. Pozwala to zaoszczędzić na kosztach transakcyjnych przy comiesięcznych opłatach za prąd, gaz, wodę czy telefon. Opłacając np. 5 rachunków miesięcznie na poczcie czy w agencji finansowej ponosimy ok. 10-15 zł kosztów za dokonanie wpłaty. Wykorzystanie przelewów Internetowych eliminuje te koszty.

Banki oferują także dodatkowe usługi płatnicze. Można np. ustawić zlecenie stałe, czyli zlecić bankowi np. comiesięczne opłacanie z naszego konta czynszu za mieszkanie. Wtedy nie musimy się kłopotać pamiętaniem o terminach płatności. Można również wyrazić zgodę na obciążanie rachunku, np. przez firmę telekomunikacyjną. Wówczas płatności za telefon załatwi za nas bank, z którym wcześniej skontaktuje się telekom. My jedynie dostaniemy informację o dacie i wysokości płatności. Zawsze mamy możliwość wycofania tej płatności, jeśli coś się nie zgadza na fakturze.

Posiadacze konta mają ułatwiony dostęp i lepsze ceny innych produktów bankowych. Na przykład oprocentowanie kredytów może być niższe niż dla osób „z zewnątrz”, a ich zaciągnięcie będzie wymagać mniej „papierków” i formalności. Oferta depozytowa dla klientów banku jest również często bardziej atrakcyjna. Wreszcie w niektórych bankach konta bieżące są oprocentowane, co pozwala dodatkowo zarabiać na odsetkach.

Banki walcząc o klienta, oferują także wiele innych dodatkowych usług i atrakcji. Decydując, w którym banku założyć konto, należy wziąć je wszystkie pod uwagę i na spokojnie dokonać kalkulacji, co nam się najbardziej opłaca.

*****

Konta i lokaty - podobieństwa i różnice

Konto i lokata to dwa produkty najczęściej pojawiające się w ofertach banków. *Konto i lokata są produktami o różnym przeznaczeniu. Chcąc racjonalnie gospodarować własnymi pieniędzmi należy pomyśleć o możliwości wykorzystywania dobrodziejstw obu tych instrumentów. Pamiętaj jednak, że w zależności od banku, korzyści z nich płynące mogą się znacznie różnić. Warto zatem poświęcić chwilę, by spośród wielu propozycji wybrać tę, która najlepiej zaspokoi nasze potrzeby.*

Lokata - jak wybrać najlepszą?

Banki prześcigają się w oferowaniu nam coraz nowszych rodzajów lokat. Ciężko jest wskazać, która z nich jest najlepsza. Zależy to przede wszystkim od naszych potrzeb. Są jednak pewne wskazówki, którymi możemy się kierować, wybierając lokatę.

Co to jest?

Lokata bankowa polega na zdeponowaniu w banku pewnej sumy pieniędzy na określony z góry czas. Po jego upływie bank zwraca nam pełną sumę powiększoną o odsetki. Definicja ta informuje nas o dwóch podstawowych aspektach, które musimy rozważyć: na jak długo chcemy założyć lokatę oraz ile pieniędzy chcemy w nią zainwestować.

Na co zwrócić uwagę?

Czas trwania lokaty zależy właściwie tylko od naszego wyboru. Oferta banków jest tu bardzo szeroka: od lokat jednodniowych po nawet kilkuletnie. Musimy się więc zastanowić, na jak długo chcemy zamrozić swoje pieniądze. Pamiętajmy przy tym, że zazwyczaj im dłuższa lokata tym bardziej atrakcyjne oprocentowanie. Z drugiej strony, dłuższy okres czasu to większe ryzyko pojawienia się niespodziewanych wydatków, które mogą nas zmusić do zerwania lokaty. A w takim wypadku zazwyczaj otrzymujemy tylko zwrot wpłaconego kapitału, przepadają wszystkie odsetki.

Tutaj przechodzimy więc do kolejnej decyzji, którą musimy podjąć: ile pieniędzy zainwestować w daną lokatę? Przede wszystkim dobrze jest zdywersyfikować swoje inwestycje. Oznacza to, że jeżeli mamy do dyspozycji np. 10 000 zł to zamiast zakładać jedną roczną lokatę lepiej będzie przeznaczyć na nią np. tylko 5000 zł a resztę zainwestować w kilka lokat krótkoterminowych, np. miesięcznych, które będziemy odnawiać, tzn. zakładać nową lokatę zaraz po zakończeniu starej. Jeśli inwestujemy w ten sposób, to wprawdzie zyskamy nieco mniej niż gdybyśmy wpłacili wszystko na lokatę roczną, ale za to stracimy mniej, kiedy będziemy nagle potrzebować np. 1000 zł. Możemy wtedy zerwać tylko jedną z lokat, np. taką na której zgromadzone odsetki, które stracimy, są najniższe.

Oczywiście decyzja, w jakie lokaty inwestować zależy przede wszystkim od naszej oceny ryzyka pojawienia się niespodziewanych wydatków. Jeśli jesteśmy pewni, że takie wydatki się nie pojawią przez rok albo że jest to bardzo mało prawdopodobne, to być może bardziej opłaca się zainwestować całą sumę w wyżej oprocentowaną lokatę długoterminową. Wszystko zależy od naszych preferencji.

*****

Moneta

przeważnie metalowy znak pieniężny, o określonej formie, opatrzony znakiem emitenta. Emitent gwarantował umowną wartość monety. Pierwotnie wartość ta zbliżona była do rynkowej wartości kruszców zawartych w monecie.

Pierwsze monety powstały w VII w. p.n.e. w Lidii (dzisiejsza Turcja). Były one wykonane z elektrodu złota i srebra, naturalnie występującego w niektórych rzekach Azji Mniejszej) i miały owalny kształt. Następnie, monety zostały rozpowszechnione w Basenie Morza Śródziemnego przez Fenicjan oraz Greków. Metalowe pieniądze wykształciły się także niezależnie w Chinach i Indiach.

Główne elementy składowe monety: awers i rewers

Awers i **rewers** (łac.) to dwie strony jakiegoś zdobionego przedmiotu płaskiego, pokrytego jedno- lub dwustronnie malowidłem, grafiką lub drukiem, zawierającego płaskorzeźbę, wizerunek wykonany metodą rycia, kucia lub zdobionego w jeszcze inny sposób. Oba pojęcia funkcjonują wyłącznie razem, gdy w danym przedmiocie występuje swobodny dostęp do obu jego powierzchni, przy czym jedna z nich jest wyłączną lub główną stroną zawierającą przedstawiane treści.

Tą jedyną lub ważniejszą stroną jest **awers**, natomiast **rewers** zawiera treści uzupełniające lub też jest po prostu "plecami" danego przedmiotu. W znaczeniu bardziej ogólnym awers to strona przednia czegoś, zwana też w tym znaczeniu stroną "prawą", a rewers to strona tylna zwana też "lewą".

W przypadku monet stosujemy w polskiej numizmatyce zasadę, że **awers to strona główna monety zawierająca podstawę prawną wybicia danej monety, w szczególności:**

1. portret panującego,
2. imię panującego,
3. herb państwa,
4. nazwa państwa,
5. początek legendy.

Rewers to odwrotna strona monety zawierająca inne elementy graficzne w większym lub mniejszym stopniu związane z okolicznościami wybicia monety.

Nominał zazwyczaj jest po stronie rewersu, ale nie ma na to reguły. Inną metodą rozpoznawania, gdzie jest awers, a gdzie rewers, jest fakt, że awers, jako strona oficjalna, zawiera niezmiennie elementy graficzne, podczas gdy rewers dla każdego nominału może wyglądać zupełnie inaczej (nie chodzi tu tylko o sam symbol nominału, ale także o inne umieszczone na tej stronie elementy graficzne).

Pojęcia awersu i rewersu są w języku potocznym często mylone. Dla przeciętnego człowieka ważniejszą stroną jest ta z nominałem, stąd nazywa się ją niepoprawnie awersem. Czasami problem z określeniem stron monety może być naprawdę trudny, jak w przypadku euro. Wszystkie monety Wspólnoty mają tę samą stronę z danym nominałem, zwaną stroną europejską, podczas gdy druga strona, zwana stroną narodową, różni się w każdym kraju. Powoduje to problemy w określeniu, która strona jest awersem, a która rewersem.

Prawodawstwo Unii Europejskiej jako awers monety określa stronę narodową, natomiast rewers jako stronę europejską. Identycznie uważa Narodowy Bank Polski.

W wielu polskich międzywojennych i powojennych aktach prawnych natomiast stroną główną określano stronę z nominałem, a stroną odwrotną stroną z orłem.

Przy losowaniu metodą rzucania monetą pada zwykle pytanie *orzeł czy reszka?*.

Wynika ono stąd, że *orzeł* (lub *orzełek*) leży na wielu monetach (w tym polskich) po stronie awersu, przez co jest jego synonimem, zaś *reszka* (wyraz pochodzenia rosyjskiego, *реука*) jest synonimem rewersu.

Monety okolicznościowe

Narodowy Bank Polski emituje monety okolicznościowe upamiętniające ważne wydarzenia, postaci i rocznice historyczne związane m.in. ze światem sztuki, kultury, nauki, przyrody i sportu. Do monet okolicznościowych zaliczają się:

- **monety kolekcjonerskie**, wykonane z metali szlachetnych – złota lub srebra,
- **monety obiegowe o nominale 5 zł**, których pierścień wykonany jest ze stopu MN 25, zaś rdzeń z CuAl6Ni2.

Należy pamiętać, iż wszystkie monety okolicznościowe emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym w Polsce. Ich siłę nabywczą określa nominał umieszczony na awersie. Niezależnie jednak od wysokości nominału, monety te mają swoją wartość kolekcjonerską, którą określa wolny rynek numizmatyczny.

Zbieżność wyrazowa – coś dla lubiących wyzwania

Moneta by Colette Patterns

Moneta is your new go-to dress pattern. Built for both elegance and comfort, this simple knit dress works in every season and for any occasion.

Made with knit fabric, this dress can be created in a matter of hours. With minimal pressing and just a few pattern pieces, you'll be whipping up an army of these wardrobe workhorses. Moneta is easy to make, and easy to wear. This dress is versatile, layerable, and above all, comfortable. Because Moneta feels as good as it looks, you will get a lot of wear out of these dresses.

All three styles of Moneta dresses have a gently curved, wide neckline, a fitted bodice, and a shirred skirt with in-seam pockets. Version 1 is a sleeveless dress with a lined bodice and narrow round collar that laps at the center back. Version 2 has an unlined bodice and short sleeves, while version 3 has an unlined bodice and 3/4-length sleeves.

*****

Pieniądz w różnych językach

angielski: money baskijski: diru białoruski: грошы l m bułgarski: para f chorwacki: novac m czeski: peníz m duński: penge l m esperanto: mono	estoński: raha fiński: raha francuski: argent m hiszpański: dinero m ido: pekunio islandzki: peningar m l m japoński: お金 (okane), 貨幣 jidysz: טעגל n (gelt)	koreański: 돈 łaciński: pecunia f niemiecki: Geld n nowogrecki: χρήμα n rosyjski: деньги suahili: fedha szwedzki: pengar w l m ukraiński: гроші włoski: denaro m
--	---	---

Wyrazy bliskoznaczne do słowa pieniądz

Najpopularniejsze wyrazy bliskoznaczne do słowa pieniądz to: kwit, sałata, siano, znak pieniężny, kabona, kasa, środek wymiany, środki obiegowe, mamona, system pieniężny, waluta, dewiza, sos, jednostka pieniężna, banknot, moniak, kapusta, gotówka, środek pieniężny, miedziak, środek płatniczy, flota, kapitał, ekwiwalent powszechny, grosz, szmal, jednostka monetarna, moneta, zadatek, forsa, ...

Czas to pieniądz

ang. Time is money

fr. Le temps c'est de l'argent

hiszp. El tiempo es dinero

łac. Tempus divitiae

niem. Zeit ist Geld

wł. Il tempo è denaro

ros. Время — деньги, Wriemia — dien'gi

Benjamin Franklin - amerykański polityk, drukarz, uczonec, filozof i wolnomularz.

Jeden z Ojców-zalążycieli Stanów Zjednoczonych.

Data i miejsce urodzenia: 17 stycznia 1706, Boston, Massachusetts, Stany Zjednoczone

Data i miejsce śmierci: 17 kwietnia 1790, Filadelfia, Pensylwania, Stany Zjednoczone

Żona: Deborah Read (od 1730 do 1774)

Książki: Żywot własny, A Dissertation on Liberty and Necessity, Pleasure and Pain

Dzieci: William Franklin, Sarah Franklin Bache, Francis Folger Franklin

CYTATY O PIENIĄDZACH

ADAM MICKIEWICZ

Pieniądze, które mamy, są narzędziem wolności. Pieniądze, za którymi się uganiamy - narzędziem niewoli.

JAN JAKUB ROUSSEAU

Nauką i pieniędzmi drudzy Cię wzbogacą, mądrość musisz sam z siebie własną dobyć pracą.

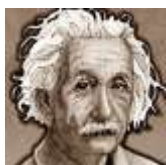
OSCAR WILDE

- Dzisiejsza młodzież sądzi, że pieniądze to wszystko.
- Tak [...] młodzi ludzie tak sądzą, a gdy są starsi, to wiedzą o tym.

LEW TOŁSTOJ

Dziwne jest, jak wszyscy ukrywamy, że jednym z głównych motorów naszego życia są pieniądze.

ALBERT ENSTAIN

Najcenniejsze rzeczy w życiu nie nabywa się za pieniądze.

PAULO COELHO

Bieda może unieszczęśliwiać, ale pieniądze szczęścia nie gwarantują.

ANTONI CZECHOW

Bogaty - to nie ten, kto ma dużo pieniędzy, lecz ten, kto może sobie pozwolić na życie wśród uroków, jakie roztacza wczesna wiosna.

JEAN-PAUL SARTRE

Kobiety żyją w przekonaniu, że mężczyźni, którzy dobrze obchodzą się z pieniędzmi, równie dobrze potrafią obchodzić się z kobietami.

WITOLD GOMBROWICZ

Ludzkość, wszystko zamienia na pieniądze i wydaje resztę.

HUMOR

- **KORZYŚCI ZE ŚMIECHU**
  - Redukuje choroby serca
  - Naturalny zabójca bólu
  - Poprawia oddychanie
  - Pomaga Ci schudnąć
  - Daje dobry sen
- **Zmniejsza stres**
  - Sprawia, że wyglądasz młodo
  - Wspomaga relacje

Nie ma powodu, by się nie śmiać!

KLOPS.PL

Biznesmen tłumaczy swojej żonie najnowszy interes:

- Podpisujemy umowę na trzy lata. On daje pieniądze ja doświadczenie.
- No, a co będzie za trzy lata?
- On będzie miał doświadczenie, a ja pieniądze.
*****

Koniec roku szkolnego. Synek przychodzi ze szkoły.
- Tato, Ty to masz szczęście do pieniędzy.
- Dlaczego?
- Nie musisz kupować książek na przyszły rok - zostaję w tej samej klasie.

- puk, puk
- kto tam?
- matematyka
- sama?
- nie, z zagrożeniem...

- Jakie zdolności są najbardziej cenione u mężczyzn?
- Zdolności płatnicze.

Rozmawiają dwie sąsiadki:

- Dlaczego Twój mąż tak głośno wczoraj na Ciebie krzyczał?
- Bo nie chciałam mu powiedzieć, na co wydałam wszystkie pieniądze.
- A dziś rano?
- Bo mu wreszcie powiedziałam.

**NIE BÓJ SIĘ JUTRA
NIECH JUTRO
OBAWIA SIĘ
CIEBIE**

**Wyniki I Edycja Konkursu
OSZCZEDZANIE JEST MYM CELEM-
DZIĘKI TEMU PRAWIE JESTEM MILIONEREM**
na prezentację multimedialną

pt. „Pieniądze trzymane w banku pracują na ciebie

Osoby biorące udział w konkursie:

- I TH – Bartłomiej Pęczak
- I TH – Maciej Rychlak
- II TPS – Andrzej Pokój
- II TPS - Kamil Kida
- II TPS – Arkadiusz Urban
- III TH – Bernadeta Baj
- IV TH – Izabela Tupaj
- IV TH – Daria Dubanowicz
- IV TH – Dagmara Jakubowska

Zwycięzcą konkursu został:

BARTŁOMIEJ PĘCAK (I TH)

Gratulujemy!

*Nagroda zostanie wręczona w dniu 26 października 2015
podczas Szkolnego Dnia Oszczędzania.*

*„Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada,
lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma,
lecz przez to, czym dzieli się z innymi.”*

Jan Paweł II

Podziękowanie

dla

**PRACOWNIKÓW BANKU
PKO BP Oddział w Nisku**

za

wsparcie procesu edukacyjnego szkoły poprzez chęć podzielenia się swoją wiedzą i zawodowym doświadczeniem z młodszym pokoleniem. Dziękujemy za zaangażowanie i poświęcenie swojego cennego czasu. Swoją postawą wspomagacie Państwo szkołę w motywowaniu uczniów do większego zainteresowania się nauką, samokształceniem, jak również do bardziej świadomego i racjonalnego podejmowania decyzji w dorosłym życiu.

*Dyrekcja, nauczyciele oraz uczniowie
Zespołu Szkół im. gen. Władysława Sikorskiego
w Rudniku nad Sanem*